

SVET EVROPE
EVROPSKO SODIŠČE ZA ČLOVEKOVE PRAVICE
TRETJA SEKCIJA

ZADEVA DREU V. SLOVENIA
(Pritožba št. 76212/01)

SODBA
STRASBOURG

9. marec 2006

*Ta sodba bo postala dokončna pod pogoji iz drugega odstavka 44. člena Konvencije.
Mogoče je, da bo na njej opravljena uredniška redakcija.*

V zadevi Dreu v. Slovenija;

je Evropsko sodišče za človekove pravice (tretja sekcija) v senatu, ki so ga sestavljali:

gospod J. HEDIGAN, *Predsednik senata*

gospod B.M. ZUPANČIČ,

gospa M. TSATSA-NIKOLOVSKA,

gospod V. ZAGREBELSKY,

gospod E. MYJER,

gospod DAVID THÓR BJÖRGVINSSON,

gospa I. ZIEMELE, *sodniki,*

in gospod V. Berger, *sodni tajnik,*

po posvetovanju za zaprtimi vrati 14. februarja 2006;

izreklo naslednjo sodbo, ki je bila sprejeta istega dne:

POSTOPEK

1. Zadeva je bila sprožena s pritožbo (št. 76212/01) proti Republiki Sloveniji, ki jo je pri Sodišču na podlagi 34. člena Konvencije o varstvu človekovih pravic in temeljnih svoboščin (v nadaljevanju: Konvencija) vložil slovenski državlján, gospod Branko Dreu (v nadaljevanju: pritožnik), dne 7. marca 2000.

2. Pritožnika so zastopali odvetniki iz odvetniške pisarne Verstovšek. Slovensko vlado (v nadaljevanju: Vlada) je zastopal njen zastopnik gospod L. Bembič, generalni državni pravobranilec.

3. Pritožnik je na podlagi prvega odstavka 6. člena Konvencije zatrjeval, da je bilo trajanje postopka pred domačimi sodišči, v katerih je bili udeleženi kot stranka, predolgo. Navajal je tudi pomanjkanje učinkovitega notranjega pravnega sredstva v zvezi s pospešitvjo nerazumno dolgih sodnih postopkov (13. člen Konvencije).

4. Dne 8. septembra 2003 je Sodišče odločilo, da o pritožbi, glede predolgega trajanja postopka in pomanjkanja učinkovitih notranjih pravnih sredstev za pospešitev sodnih postopkov, obvesti Vlado. Ob uporabi določil tretjega odstavka 29. člena Konvencije je odločilo, da hkrati odloči o dopustnosti pritožbe in utemeljenosti zadeve.

DEJSTVA

5. Pritožnik je bil rojen leta 1955 in živi v Šoštanju.

1. *Postopek proti ZT (prvi del postopka)*

6. Pritožnik se je dne 15. junija 1992 poškodoval v nesreči pri delu. Pritožnikov delodajalec je imel zanj sklenjeno zavarovanje pri zavarovalnici ZT.

Dne 22. decembra 1993 je pritožnik pri Okrožnem sodišču v Celju vložil civilno tožbo proti ZT in zahteval odškodnino v znesku 5.399.253 SIT (približno 22.500 EUR (eurov)) za utrpele poškodbe.

Dne 1. aprila 1994 je sodišče sklicalo zaslišanje in se odločilo, da bo sodbo izdalo pisno. Sodba, ki je deloma ugodila zahtevku pritožnika, je bila pritožniku vročena 16. maja 1994.

7. Dne 26. maja 1994 je pritožnik vložil pritožbo pri Višjem sodišču v Celju. ZT je prav tako vložila pritožbo.

Dne 19. oktobra 1994 je sodišče zavrnilo obe pritožbi.

Sklep je bil pritožniku vročen 15. novembra 1994.

8. Dne 28. novembra 1994 je pritožnik vložil zahtevek za revizijo pri Vrhovnem sodišču RS. ZT se je tudi pritožila.

Dne 29. novembra 1996 je sodišče zavrnilo pritožnikovo pritožbo in ugodilo pritožbi ZT, ter znižalo višino odškodnine, ki je bila dodeljena pritožniku.

Sklep je bil pritožniku vročen 6. januarja 1997.

9. Dne 5. marca 1997 je pritožnik vložil zahtevek za ustavni spor.

Dne 26. januarja 2000 je Ustavno sodišče RS zahtevek razglasilo za dopusten, dne 7. decembra 2000, pa je po presoji utemeljenosti zadeve, zahtevek zavrnilo.

Sklep je bil pritožniku vročen 28. decembra 2000.

2. *Postopek proti ZT in Rudniku lignita Velenje (drugi del postopka)*

10. Dne 18. novembra 1993 se je pritožnik poškodoval v nesreči pri delu. Njegov delodajalec je imel zanj sklenjeno zavarovanje pri zavarovalnici ZT.

Dne 27. decembra 1996 je pritožnik proti ZT vložil civilno tožbo pri Okrajnem sodišču v Celju in zahteval 1.560.000 SIT (približno 6.400 EUR (eurov)) za utrpele poškodbe.

11. Dne 1. junija 1997 je ZT pri Okrajnem sodišču v Celju vložila civilno tožbo in od pritožnika zahtevala vračilo preplačane odškodnine za prvi del postopka v višini 500.000 SIT.

12. Dne 4. septembra 1997 je sodišče združilo oba primera.

Dne 15. marca 1999 je pritožnik vložil prosil, da se določi narok za obravnavo.

Dne 15. junija 1999 je sodišče sklicalo obravnavo in odločilo, da bo sodbo izdalo pisno.

Sklep, ki je deloma ugodil zahtevku pritožnika in v celoti zahtevku ZT, je bil pritožniku vročen 24. junija 1999.

13. Dne 28. junija 1999 je pritožnik vložil pritožbo pri Višjem sodišču v Celju.

Dne 10. maja 2000 je sodišče pritožbo zavrglo.

Sklep je bil pritožniku vročen 5. junija 2000.

14. Dne 4. julija 2000 je pritožnik vložil zahtevek za revizijo pri Vrhovnem sodišču RS.

Dne 5. aprila 2001 je sodišče zahtevek zavrglo.

Sklep je bil vročen pritožniku 14. maja 2001.

15. Dne 8. junija 2001 je pritožnik vložil zahtevek za sprožitev ustavnega spora.

Dne 18. novembra 2002 je Ustavno sodišče RS primer razglasilo za dopusten.

PRAVO

I. ZATRJEVANA KRŠITEV PRVEGA ODSTAVKA 6. IN 13. ČLENA KONVENCIJE

16. Pritožnik se je pritožil zaradi nerazumno dolgega trajanja postopka. Skliceval se je na prvi odstavek 6. člena Konvencije, ki določa:

»Vsakdo ima pravico, da o njegovih civilnih pravicah in obveznostih ... v razumnem roku odloča ... sodišče.«

17. Vsebinsko je pritožnik nadalje navajal, da pravna sredstva, ki so v Sloveniji na voljo za pospešitev nerazumno dolgih sodnih postopkov, niso učinkovita. 13. člen Konvencije določa da:

»Vsakdo, čigar pravice in svoboščine, zajamčene s to Konvencijo, so kršene, ima pravico do učinkovitih pravnih sredstev pred domačimi oblastmi, in to tudi, če je kršitev storila uradna oseba pri opravljanju uradne dolžnosti.«

A. Dopustnost

18. Vlada se je sklicevala, da niso bila izčrpana domača pravna sredstva.

19. Pritožnik je argument Vlade spodbijal z navedbami, da pravna sredstva, ki so bila na voljo, niso bila učinkovita.

20. Sodišče ugotavlja, da je obravnavana pritožba podobna zadevam *Belinger* in *Lukenda* (*Belinger v. Slovenija* (dec.), št. 42320/98, 2. oktober 2001, in *Lukenda v. Slovenija*, št. 23032/02, 6. oktober 2005). V omenjenih zadevah je Sodišče zavrnilo ugovor vlade o

neizčrpanju domačih pravnih sredstev, saj je ugotovilo, da pravna sredstva, ki jih je pritožnik imel na voljo, niso bila učinkovita.

21. Kar se tiče obravnavane zadeve, Sodišče ugotavlja, da Vlada ni predložila nobenih prepričljivih dokazov, zaradi katerih bi moralo Sodišče to zadevo obravnavati drugače od uveljavljene sodne prakse.

22. Sodišče nadalje ugotavlja, da pritožba, ki se nanaša na prvi del postopka, ni očitno neutemeljena v smislu tretjega odstavka 35. člena Konvencije. Prav tako ni nedopustna iz katerih koli drugih razlogov. Zato je pritožbo razglasilo za dopustno.

B. Utemeljenost

1. Prvi odstavek 6. člena

23. Obdobje, ki ga je potrebno upoštevati pri prvem delu postopka, se je začelo 28. junija 1994 oz. na dan, ko je Konvencija pričela veljati v Sloveniji, in končalo 28. decembra 2000 oz. na dan, ko je bil pritožniku vročen sklep Ustavnega sodišča. Upoštevano obdobje v prvem delu postopka je torej trajalo pet let in šest mesecev na štirih stopnjah sojenja.

Obdobje, ki ga je potrebno upoštevati pri drugem delu postopka, se je začelo 28. junija 1994 oz. na dan, ko je Konvencija pričela veljati v Sloveniji, in končalo 18. novembra 2002, na dan ko je bil pritožniku vročen sklep Ustavnega sodišča. Upoštevano obdobje je torej trajalo skoraj osem let in pet mesecev na štirih stopnjah sojenja.

24. Sodišče ponovno poudarja, da je treba razumnost trajanja postopka ocenjevati glede na okoliščine zadeve in ob upoštevanju naslednjih meril: zapletenosti zadeve, ravnanja pritožnika in vpletenih oblasti ter presoje, kolikšen je bil pomen sporne zadeve za pritožnika (gl. med drugim *Frydlander v. Francija* [GC], št. 30979/96, odstavek 43, ESČP 2000-VII).

25. Po proučitvi vsega predloženega gradiva in ob upoštevanju veljavne sodne prakse je Sodišče prišlo do zaključka, da je bilo trajanje postopka v obravnavani zadevi, še posebej kar se tiče dolžine postopkov na prvi stopnji sojenja, predolgo in ni izpolnilo zahteve po pravici do sojenja v razumnem roku.

Zato sodišče meni, da v obravnavani zadevi v prvem delu postopka, ni prišlo do kršitve pravic iz prvega odstavka 6. člena, je pa prišlo do kršitve prvega odstavka 6. člena v drugem delu postopka.

2. 13. Člen

26. Sodišče ponovno poudarja, da 13. člen Konvencije zahteva, da se zagotovi učinkovito pravno sredstvo pred domačimi oblastmi za zatrjevano kršitev zahteve po sojenju v razumnem roku iz prvega odstavka 6. člena (gl. *Kudła v. Poljska* [GC], št. 30210/96, odstavek 156, ESČP 2000-XI). Sodišče ugotavlja, da je navedbe in trditve Vlade, zavrnilo že v prejšnjih zadevah (gl. *Lukenda*, naveden zgoraj) in ne vidi razloga, da bi v obravnavani zadevi prišlo do drugačnega zaključka.

27. Zato Sodišče meni, da je v obravnavani zadevi prišlo do kršitve 13. člena zaradi pomanjkanja pravnega sredstva v domačem pravu, s katerim bi pritožnik mogel pridobiti

odločbo, na podlagi katere bi lahko uveljavljal svojo pravico do sojenja v razumnem roku, v skladu z določili prvega odstavka 6. člena.

II. UPORABA 41. ČLENA KONVENCIJE

28. 41. člen Konvencije določa, da:

»Če Sodišče ugotovi, da je prišlo do kršitve Konvencije ali njenih protokolov, in če notranje pravo visoke pogodbenice dovoljuje le delno zadoščenje, Sodišče oškodovani stranki, če je potrebno, nakloni pravično zadoščenje.«

A. Škoda

29. Pritožnik je zahteval 10,000 EUR (eurov) za nepremoženjsko škodo.

30. Vlada je zahtevku oporekala.

31. Sodišče ocenjuje, da je pritožnik gotovo utrpel nepremoženjsko škodo. Po prostem preudarku mu po tej postavki Sodišče prisoja odškodnino v višini 1.200 EUR (eurov).

B. Stroški

32. Pritožnik je zahteval tudi približno 1.610 EUR (eurov) za stroške postopka pred Sodiščem.

33. Vlada je zahtevku oporekala po višini.

34. V skladu s sodno prakso Sodišča je pritožnik upravičen do povrnitve stroškov le, če dokaže, da so dejansko nastali, da so bili potrebni in da so razumno visoki. Sodišče ugotavlja, da so pritožnikovi odvetniki, ki so zastopali tudi pritožnika v zadevi Lukenda (navedeni zgoraj), vložili približno 400 pritožb, ki so, razen dejstev, praktično enake kot obravnavana. Zato Sodišče v obravnavani zadevi ob upoštevanju podatkov, s katerimi razpolaga, in na podlagi prej navedenih meril ocenjuje, da je pritožniku razumno prisoditi znesek 1.000 EUR (eurov) za stroške postopka pred Sodiščem.

C. Zamudne obresti

35. Sodišče ocenjuje, da je primerno, da se zamudne obresti obračunajo po mejni posojilni obrestni meri Evropske centralne banke, kateri se dodajo tri odstotne točke.

IZ TEH RAZLOGOV SODIŠČE SOGLASNO

1. *razglaša*, da je pritožba dopustna;
2. *razsoja*, da ni prišlo do kršitve prvega odstavka 6. člena Konvencije v prvem delu postopka;
3. *razsoja*, da je prišlo do kršitve prvega odstavka 6. člena Konvencije v drugem delu postopka;
4. *razsoja*, da je prišlo do kršitve 13. člena Konvencije;
5. *razsoja*,
 - (a) da mora tožena država v treh mesecih od dne, ko postane sodba pravnomočna v skladu z drugim odstavkom 44. člena Konvencije, plačati pritožniku 1.200 EUR (tisoč dvesto eurov) za nepremoženjsko škodo in 1.000 EUR (tisoč eurov) za stroške postopka, čemur se prištejejo morebitne davčne dajatve;
 - (b) da se, po izteku omenjenih treh mesecev in do plačila, na navedene zneske obračunajo linearne obresti po stopnji, ki je enaka mejni posojilni obrestni meri Evropske centralne banke, kateri se prištejejo tri odstotne točke;
6. *zavrne* v preostalem delu pritožnikov zahtevkov po pravičnem zadoščenju.

Spisano v angleščini in notificirano v pisni obliki 9. marca 2006, v skladu z drugim in tretjim odstavkom 77. člena Poslovnika Sodišča.

Vincent BERGER
Sodni tajnik

John HEDIGAN
Predsednik senata